

Návod k programu DAVAR: hebrejský slovník

Úvod

Co je Davar?

Instalace Odinstalování Spuštění programu

Uživatelské rozhraní Tabulka hebrejských znaků

Práce se slovníkem a lexikonem

Otevření souborů slovníků a lexikonů

Výběr slovníků a lexikonů

Hledání ve slovnících

Hledání v lexikonech

Tvorba vlastního slovníku a lexikonu

Založení nového souboru

Tvorba slovníku

Tvorba lexikonu

Utility

Seřazení slovníku a lexikonu

Mazání opakovaných slov ve slovníku

Změna titulku slovníku a lexikonu

Vytvoření opačného slovníku

Sloučení slovníků

Export do RTF formátu

Doplňující informace

Uživatelské nastavení programu

Copyright programu

Přílohy

Příklad použití Davaru - Příklad Žalmu 117

Formát souborů he2, 2he a lex

Formát souborů tab

Co je Davar?

Davar je freeware elektronický hebrejský slovník a lexikon pro W95/98/NT/Me/W2K. Byl vytvořen s cílem pomoci při studiu hebrejských textů a při překladech. Jeho rozhraní je navrženo tak, aby bylo požadované slovo nalezeno co nejrychleji.

Davar pracuje v jednom ze dvou módů: **mód slovník** nebo **mód lexikon**. Mód práce je určen tím, zda je aktuální zobrazení slovníku nebo lexikonu.

Slovník ukazuje překlady stylem slovo-slovo. Pokud lze některé slovo přeložit více způsoby, pak jsou další varianty vloženy jako samostatné záznamy. Slovník je obousměrný.

Lexikon nabízí více možností k vyjádření. Každému hebrejskému slovu odpovídá záhlaví a popis. V obojím je možné použít smíšený text latinky s hebrejštinou.

Další možnosti, které program nabízí jsou:

- Lze otevřít současně tři slovníky a tři lexikony
- Prohledávání probíhá během zadávání slova, takže je velmi rychlé
- Přidávání, mazání a editace ve slovnících a lexikonech
- Vytvoření opačného slovníku, mazání opakovaných slov, spojování více slovníků do jednoho
- Hledání určitého typu slov ve slovníku
- Fulltextové vyhledávání v lexikonech. Hledání hebrejských i nehebrejských textů. Hledání celých slov nebo části etizce. Ignorování vokalizace při hledání hebrejštiny. Prohledávání určité části lexikonu
- Použití kvadrátní nebo psané hebrejštiny, přepínání v libovolném okamžiku
- Vkládání hebrejštiny pomocí klávesnice nebo klikáním myší
- Práce se schránkou, vkládání zvoleného textu do textového procesoru. Možnost exportovat vše nebo zvolený záznam do RTF formátu a následně zpracovat a vytisknout z textového procesoru
- Toolbary a klávesové zkratky pro časté příkazy
- Tooltipy
- Nastavení fontů a barev
- Pop-up menu pro rychlou navigaci v lexikonu
- ... a mnoho dalších možností

Instalace programu

Davar je distribuován ve formě spustitelného EXE souboru. Instalace se provede spuštěním tohoto souboru. Uživatel je vyzván k zadání adresáře, kam se bude program instalovat. Kromě vlastního programu **davar.exe** se instalují slovníky ***.he2** (z hebrejštiny), ***.2he** (do hebrejštiny) a lexikony ***.lex**. Mimo tento adresář se instalují dva fonty (**hebuni.ttf**, **hebunis.ttf**) do \Windows\Fonts\.

Dále je vytvořen v registrech klíč HKEY_CURRENT_USER\Software\UIACH_Brno\Davar\.

Instalace programu vždy obsahuje několik slovníků a lexikonů, které budou nainstalovány automaticky. Pokud je potřeba přidat některé další slovníky (lexikony), které nejsou v distribuci, je třeba dodržet tento postup:

* Soubory slovníků (lexikonů) jsou ve formátu ZIP. K jejich rozbalení lze použít např. freeware program PowerArchiver (www.powerarchiver.com).

*** Rozbalené soubory *.he2, *.2he, *.lex musí být ve stejném adresáři jako davar.exe.**

* Aby byl nainstalovaný soubor používán, je nutné provést nastavení **otevřených souborů**.

Odinstalování programu

Davar podporuje standardní odinstalování (Ovládací panely | Pøidat nebo ubrat programy). Program je možné odinstalovat také spuštìním souboru **unins000.exe**, který je v adresáři programu.

Pøi odinstalování dojde mimo jiné k odebrání hebrejských fontù a slovníkù (lexikonù) z pùvodní distribuce. Soubory dodateènì pøidávané nebudou odebrány.

Pokud uživatel provádìl zmìny v souborech z pùvodní distribuce, je NUTNÉ provést jejich zálohu pøed tím, než bude provedeno odinstalování. Jinak budou ztraceny.

Spuštění programu

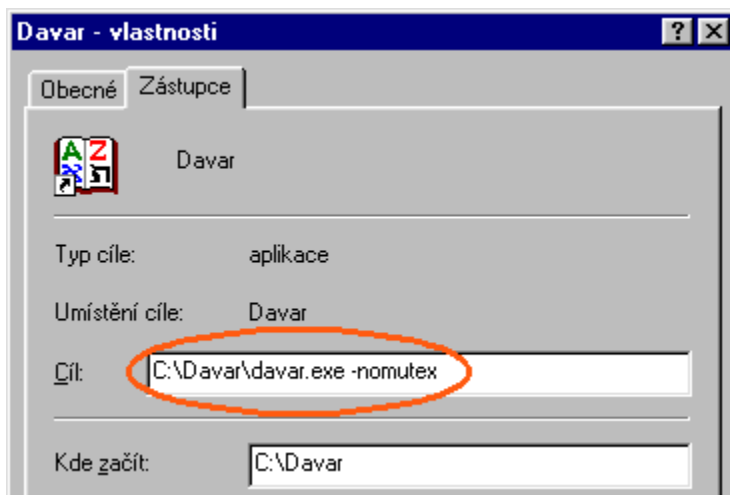
Program se spouští startem **davar.exe** pomocí zástupce na ploše nebo z menu programové skupiny Davar (pokud nebylo její vytvoření zakázáno při instalaci).

Program při startu kontroluje, zda již nebyl spuštěn předtím. Pokud zjistí pokus o vícenásobné spuštění, vypíše varování a pokus o druhé spuštění ukončí. Pokud by se více instancí stejného programu pokoušelo zapisovat do stejného souboru, mohlo by dojít k porušení dat.

Přesto je v některých případech výhodné mít Davar spuštěný dvakrát. Příkladem může být tvorba nového slovníku (lexikonu) kdy využíváme některý otevřený soubor a přes schránku kopírujeme data bez neustálého přepínání mezi starou a novou verzí.

K tomu, aby program vynesl kontrolu bhu sebe sama je potřeba jej napodruhé (a nebo v obou spuštěních) nastartovat s přepínačem **-nomutex**. Spuštění z menu Start | Spustit... probíhá např. zadáním příkazu: **c:\davar\davar.exe -nomutex**

Pokud provádíte spuštění přes zástupce (např. z plochy), modifikaci lze provést stiskem pravého tlačítka myši na ikonu zástupce. V nabídce vybereme Vlastnosti | Zástupce a upravíme položku **Cíl** dle obrázku:

V případě vícenásobného spuštění s parametrem -nomutex se doporučuje používat funkce Přidat, Editovat a Smazat pouze v jednom z programů. Je-li to možné, spusťte druhý program v JINÉM adresáři s kopíí všech slovníků a lexikonů.

Uživatelské rozhraní

Pro získání informací klikněte myší na zvolenou oblast

Menu kterým se vybírají základní příkazy programu.
Při ovládní pomocí klávesnice použijte kombinaci Alt + podtržené písmeno.

Editace aktuálního záznamu ve slovníku nebo lexikonu. Aktuální záznam je ten, který je na prvním řádku výpisu.

Smazání aktuálního záznamu ve slovníku nebo lexikonu. Aktuální záznam je ten, který je na prvním řádku výpisu.

Přidání nového záznamu do slovníku nebo lexikonu.

Otočení směru slovníku na opačný. Pouze pro mód slovníků.

Kliknutím se program přepne do módu slovník. Barevná ikona znamená, že je soubor slovníku přístupný. Zavřená kniha znamená, že slovník není aktuální.

Šedá ikona se zavřenou knihou znamená, že soubor slovníku (nebo lexikonu) není přístupný.

Kliknutím se program přepne do módu lexikon. Barevná ikona znamená, že je soubor lexikonu přístupný. Zavřená kniha znamená, že lexikon není aktuální. Otevřená kniha (uprostřed) znamená že je tento lexikon aktuální.

V módu **slovník** je zde možné zadat jeden znak určující typ slov. Výpis je potom filtrován na zvolený typ slov. Napø. 'R' pro radikál apod. Pro výpis všech slov ponechte prázdné.

V módu **lexikon** je zde možné zadat hledaný text pro fulltext vyhledávání. Dle typu vyhledávání se zde zadává buď hebrejský nebo nehebrejský text. Fulltext vyhledávání se aktivuje stisknutím tlačítka Hledej a je pouze pro lexikony.

Pokud je aktivováno fulltext prohledávání, hledá se **od zadaného slova (v pravém editu) dále**. Pokud chcete prohledávat fulltextově celý lexikon, je nutné pravý edit ponechat prázdný.

V módu **slovník** se zde zadává hledané slovo, dle směru překlady buď hebrejské nebo nehebrejské. Pokud je povoleno rychlé hledání, program vyhledává odpovídající slovo při každé změně zadaného textu. Pokud rychlé hledání není povoleno, je nutný stisk tlačítka Hledej nebo klávesy Enter.

V módu **lexikon** je zde zadává hledané hebrejské slovo. Pokud je povoleno rychlé hledání, program vyhledává odpovídající slovo při každé změně zadaného textu. Pokud rychlé hledání není povoleno, je nutný stisk tlačítka Hledej nebo klávesy Enter.

Vyhledá zadané slovo (v pravém editu).

V módu **slovník** vypíše pouze typy slov, které odpovídají zadanému typu (v levém editu).
Pokud nebyl typ slova zadán, vypíše všechna odpovídající slova.

V módu **lexikon** aktivuje fulltext hledání, pokud byl zadán hledaný text (v levém editu).
Pokud nebyl zadán hledaný text, vypíše všechna odpovídající slova.

Aktuální záznam. Je to vždy ten, který je na prvním řádku výpisu.

Výpis ostatních záznamů. Jejich počet závisí na velikosti okna programu.

Pøeklad slova v aktuálním záznamu.

V módu **lexikon** je pøeklad rozdílen na položky záhlaví (èervené) a vlastní popisnou èást. Pokud kliknete pravým tlačítkem myši na vybrané slovo, dojde k jeho oznaèení a zobrazí se pop-up nabídka.

Pøeklad slova v aktuálním záznamu.

V módu **lexikon** je pøeklad rozdílen na položky záhlaví (èervené) a vlastní popisnou èást. Pokud kliknete pravým tlačítkem myši na vybrané slovo, dojde k jeho oznaèení a zobrazí se pop-up nabídka.

Pøeklad slova v aktuálním záznamu.

V módu **lexikon** je pøeklad rozdělen na položky záhlaví (èervené) a vlastní popisnou èást.

Pokud kliknete pravým tlačítkem myši na vybrané slovo, dojde k jeho označení a zobrazí se pop-up nabídka.

Pop-up nabídka vyvolaná stiskem pravého tlačítka myši na zvolené slovo.
Nabízí některé často používané příkazy.

Posuvník pro posun v rozsáhlejším textu překladu.

Posuvník pro posun ve slovníku (lexikonu).

Lze posunovat nahoru/dolů o jeden záznam (klávesnicí: šipka nahoru/dolů) nebo o jednu stránku (klávesnicí: PageUp/PageDown).

Posuvník lze také uchopit myší a táhnout.

Pokud je připojena myš s kolečkem, otáčením kolečka se záznamy posunují nahoru/dolů.

Stavový řádek:

HEB-> : směr překladu z hebrejštiny
->HEB : směr překladu do hebrejštiny

počet slov ve slovníku (lexikonu)

Stavový řádek:

Číslo otevřeného souboru (1-3): slovníky, (4-6): lexikony

Titulek otevřeného slovníku (lexikonu)

Tlačítko pro minimalizaci okna programu.

Tlačítko pro maximalizaci okna programu.

Tlačítko pro ukončení programu.

Tabulka hebrejských znaků

Hebrejské texty je možné zadávat dvojím způsobem: pomocí klávesnice a myši. Pokud chcete zadávat hebrejštinu myší, přesuňte ukazatel myši na zvolený znak a klikněte. Zadaný znak se přenesení do aktivního editačního okna.

Při zadávání tvrzeňých znaků (s dageš forte) stiskněte před kliknutím myši klávesu **Shift**.

Při zadávání vokalizovaného textu (t.j. textu doplněném o vokalizační samohlásky) zadávejte vokalizaci **až po zapsání hebrejského znaku**.

Pro získání informací klikněte myší na zvolenou oblast

Hebrejské znaky					
א	ב	ג	ד	ה	ו
ז	ח	ט	י	כ	ל
מ	נ	ס	ע	פ	צ
ק	ר	ש	ת	וּ	וּ
שׁ	שׂ	שׂ	שׂ	שׂ	שׂ
ט	-	וּ	וּ	וּ	וּ
וּ	וּ	וּ	וּ	וּ	וּ

Tabulka hebrejských znaků, některých koncových znaků a často používaných samohlásek.

Tabulka hebrejských znaků, některých koncových znaků a často používaných samohlásek.

Kliknutím na END se změní znak na koncový. Změna se provede u posledního zadaného znaku, který má koncovou variantu.

Toto se provádí automaticky, pokud je nastavena volba "Doplňuj koncové znaky". Akci lze provést také klávesnicí pomocí **Alt-N**.

Tabulka vokalizačních samohlásek. Při zápisu zadávejte vokalizaci **až po zapsání hebrejského znaku.**

Otevøení souborù slovníkù a lexikonù

Soubor | Otevøít slovníky...

Soubor | Otevøít lexikony...

Dialogy urøující, které slovníky a lexikony se budou používat.

Soubory slovníkù jsou dvojího typu: ***.he2** (z hebrejštiny) a ***.2he** (do hebrejštiny), lexikony (vždy z hebrejštiny) mají pøíponu ***.lex**. Celkem je možné otevøít tøi obousmìrné slovníky a tøi lexikony.

Tlaèítko ...

vyvolá dialog otevøení souboru, kde je možné zadat požadovaný slovník nebo lexikon. Po zadání souboru se v dialogu zobrazí jeho titulek.

Zaškrtávací políèko Otevøít

je tøeba zatrhnout, aby volba souboru byla platná.

Soubory *.he2, *.2he, *.lex musí být ve stejném adresáři jako davar.exe.

Vybraný soubor může být otevøen jen v jednom slovníku (lexikonu).

Pøi ukonèení programu se toto nastavení ukládá, takže bude použito pøi pøíštím startu slovníku.

Výběr slovníků a lexikonů

Slovník/lexikon | Aktivní >
Slovník/lexikon | Opačný

Přepínání mezi otevřenými soubory je možné pomocí příkazů z menu nebo myši na panelu nástrojů.

Panel nástrojů graficky zobrazuje otevřené slovníky (červená kniha), otevřené lexikony (modrá kniha), neotevřené slovníky/lexikony (šedá zavřená kniha) a aktuální slovníky/lexikony (otevřená kniha).

U slovníků je možné mít směr překladu. Předpokládá se že jsou otevřené oba soubory (*.he2, *.2he).

Stavový řádek poskytuje následující informace o aktuálním slovníku (lexikonu):

HEB-> směr z hebrejštiny

->HEB směr do hebrejštiny

počet záznamů v souboru

Číslo otevřeného souboru (1-3): slovníky, (4-6): lexikony

Titulek otevřeného souboru

Při přepínání jednotlivých slovníků (lexikonů) se program neustále snaží zobrazovat aktuální slovo, pokud je po přepnutí dosažitelné.

Pokud bylo zadáno hledané slovo (v pravém editu), při přepnutí se je program pokusí vyhledat.

Pokud nebylo zadáno, hledá se slovo na prvním řádku výpisu, t.j. aktuální slovo.

Hledání ve slovnících

Při hledání ve slovníku je třeba do pravého editu zapsat hledané slovo. Při zadávání slova se v pravém editu zobrazí buď hebrejský nebo nehebrejský text (dle směru slovníku). K zadávání hebrejštiny je možné použít klávesnici nebo **tabulku hebrejských znaků**.

Pokud je povoleno rychlé hledání, hledá se průběžně již při zadávání slova. Pokud rychlé hledání není povoleno, je nutné po zadání slova stisknout tlačítko **Hledej** nebo klávesu **Enter**.

Slova ve slovníku mohou být označena **jedním** znakem - typem. Např. kořeny slov mohou mít typ 'R'. Pokud chcete provést hledání ve slovníku s výstupem pouze určitého typu slov, zadejte znak typu do levého editu.

Hledání v lexikonech

Při hledání v lexikonu je třeba do pravého editu zapsat hledané hebrejské slovo. K zadávání hebrejštiny je možné použít klávesnici nebo **tabulku hebrejských znaků**.

Pokud je povoleno rychlé hledání, hledá se přibližně již při zadávání slova. Pokud rychlé hledání není povoleno, je nutné po zadání slova stisknout tlačítko **Hledej** nebo klávesu **Enter**.

Fulltextové prohledávání lexikonů

Fulltextové prohledávání umožňuje najít zadaný hebrejský nebo nehebrejský text kdekoliv v lexikonu. V určitých případech tak lze obejít omezení lexikonu jen na jeden směr (z hebrejštiny).

Hledaný text je třeba zadat do levého editu. Stisknutím tlačítka **Hledej** se aktivuje fulltextové prohledávání. Pokud je pravý edit prázdný, prohledává se celý lexikon. Pokud je v pravém editu zadáno nějaké slovo, hledá se od tohoto slova dále.

Po skončení prohledávání se do řádků výpisu uloží záznamy, ve kterých byl zvolený text nalezen.

Výpis fulltextového prohledávání je možné posunovat klávesami Ctrl + "šipka nahoru/dolů"

Fulltextové hledání nabízí tyto volby:

Slovník/lexikon | Hledání v lexikonu | Hebrejský text
Slovník/lexikon | Hledání v lexikonu | Ignoruj hebrejské samohlásky
Slovník/lexikon | Hledání v lexikonu | Hledej pouze celá slova
Slovník/lexikon | Hledání v lexikonu | Hledej ve všech textech
Slovník/lexikon | Hledání v lexikonu | Hledej v komentáři
Slovník/lexikon | Hledání v lexikonu | Hledej v položce: ...

Hebrejský text

Pokud je zatrženo, pak se vyhledává hebrejský text a levý edit zobrazuje hebrejštinu. Pokud není zatrženo, hledá se nehebrejský text.

Ignoruj hebrejské samohlásky

Jen pro fulltext vyhledávání hebrejských textů. Pokud je zatrženo, při vyhledávání ignoruje vokalizaci znaky hebrejštiny.

Hledej pouze celá slova

Pro fulltext hledání hebrejských i nehebrejských textů. Pokud je zatrženo, najde pouze slova přesně odpovídající zadanému textu. Pokud není zatrženo, najde všechna slova která obsahují zadaný text.

Hledej ve všech textech

Prohledává všechny položky záhlaví a komentářů.

Hledej v komentáři

Prohledává jen komentář ke slovu, neprohledává položky záhlaví.

Hledej v položce: ...

Prohledává jen zvolený typ položky záhlaví. Počet položek závisí na struktuře lexikonu.

Kontextové menu

Stisk pravého tlačítka myši v pravém okně lexikonu (překlad slova) označí nejbližší slovo. Pokud je již nějaké slovo označeno, má tato volba přednost a k automatickému označení nedojde.

Poté se zobrazí kontextové menu s následujícími příkazy:

Jdi na slovo

Příkaz je aktivní pouze tehdy, pokud je označeno hebrejské slovo. Provede skok na vybrané hebrejské slovo v lexikonu. Nepřepisuje obsah pravého editu.

Hledej slovo

Příkaz je aktivní pouze tehdy, pokud je označeno hebrejské slovo. Zapiše slovo do pravého editu a vyhledá je v lexikonu. Příkaz je vhodné použít tehdy, pokud chceme vybrané slovo prozkoumat ve všech dostupných lexikonech.

Fulltext hledání

Dle druhu vyznačeného slova nastaví fulltextové prohledávání na hebrejské nebo nehebrejské. Poté přenesení slovo do levého editu a provede fulltextové hledání. Výpis fulltextového prohledávání je možné posunovat klávesami **Ctrl + "šipka nahoru/dolů"**

Založení nového souboru

Soubor | Nový slovník/lexikon...

Dialogové okno, ve kterém se vytvoří prázdný soubor slovníku nebo lexikonu.

Typ souboru

Roletové menu, ze kterého se vybírá typ souboru, který se bude vytvářet. Na výběr je slovník do hebrejštiny (**2he**), slovník z hebrejštiny (**he2**) a lexikon hebrejských slov (**lex**).

Název souboru

Editační pole, kam se zadává název souboru bez přípony. Maximální délka je 31 znaků, **v názvu souboru nepoužívejte mezery!**

Popis

Titulek slovníku nebo lexikonu o délce max. 39 znaků. Zadávat lze libovolné znaky včetně diakritiky a mezer.

Šířka slova

Číslo udávající šířku hebrejské a nehebrejské části slovníku. Pro soubor lexikonu udává maximální šířku hebrejského slova. Doporučuje se používat standardní velikost, maximální možná velikost je 100.

Řazení slovníku

Jen pro slovníky: Tabulka předepisující jakým způsobem jsou řazena nehebrejská slova. Řazení hebrejštiny nelze ovlivnit.

Pokud je zvoleno **Standardní**, pak se řadí dle pravidel pro danou jazykovou verzi programu. Pro českou verzi programu se řadí slova podle české abecedy, pro anglickou dle anglické abecedy apod.

Volba **Vlastní** slouží k vytvoření slovníku s řazením, které nemusí být stejné jako je verze programu. Při této volbě jste vyzváni k otevření souboru Tabulky řazení (*.tab). Takto lze vytvořit slovník s libovolným řazením.

Před vytvořením vlastních tabulek řazení prostudujte **formát souborů tabulek**

Položek v záhlaví

Jen pro lexikony: Číslo v rozsahu 0-10, udávající počet položek v záhlaví popisné části.

Doporučuje se mít alespoň jednu položku v záhlaví která kopíruje dané hebrejské slovo-pak lze toto slovo hledat fulltextovým prohledáváním.

Položka

Jen pro lexikony: Po zadání počtu položek se zde vybírá položka pro kterou se nastavují parametry "Šířka znaků", "Popiska" a "Atribut".

Šířka znaků

Jen pro lexikony: Číslo udávající vyhrazený počet znaků pro danou položku. Maximální hodnota je 49. Pokud má položka obsahovat hebrejský text, musí se šířka zvětšit o 2.

Příklad 1: pokud má položka obsahovat referenci na Strongovo číslování (v rozsahu 1-9999), pak se zadá šířka 4 znaky.

Příklad 2: položka má obsahovat hebrejský kořen slova. Vyhradíme 5 znaků +2, tedy celkem 7.

Doporučujeme zadat šířku mírně větší než je maximální předpokládaná velikost.

Popiska

Jen pro lexikony: Název položky záhlaví, maximálně 19 znaků. Např. "Slovo:", "Strong:", "Kořen" apod.

Atribut

Jen pro lexikony: Vlastnosti položky záhlaví.

Volba "Přidej CR" (Carriage-Return) způsobí, že následující položka začíná na novém řádku.

Volba "Nepřidávej CR" způsobí, že následující položka bude na stejném řádku.

Volba "Systémová data" je rezervována pro budoucí použití. Nepoužívat. Atribut označuje pro uživatele "neviditelná data" která budou využita ke spolupráci s multimediálními soubory.

Kódová stránka

Číslo kódové stránky nehebrejského fontu v daném slovníku nebo lexikonu. Předpokládá se, že používaný nehebrejský font podporuje tuto kódovou stránku.

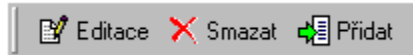
Pokud program při startu zjistí, že otevíraný slovník (lexikon) potřebuje kódovou stránku, která není k dispozici, vypíše varování. Zobrazení pak probíhá v kódování nastaveném v Soubor | Nastavení | Fonty.

Při startu dialogu se automaticky vypíše hodnota kódové stránky používané jazykové verze programu. Další použitelné hodnoty jsou:

ANSI_CHARSET		0
GREEK_CHARSET		161
TURKISH_CHARSET	162	
BALTIC_CHARSET		186
RUSSIAN_CHARSET	204	
EASTEUROPE_CHARSET		238

Tvorba slovníku

Slovník/lexikon | Edituj slovo (Alt+E)
Slovník/lexikon | Smaž slovo (Alt+D)
Slovník/lexikon | Přidej slovo (Alt+A)

Před změnami slovní zásoby je nutné požadovaný soubor nejdříve **otevřít**.

K přidávání, editaci a mazání slov v aktuálním slovníku slouží následující dialogové okno:

Přidání slova

V dialogovém okně zadejte slovo a jeho překlad. Pro pohyb kurzoru mezi okny lze použít klávesu **Tab**. Třetí editační okno je možné ponechat nevyplněné nebo pomocí jednoho znaku určit typ zadaného slova. Např. 'R' pro kořen. Pozor - program rozlišuje velká a malá písmena!

Editace slova

Editace aktuálního slova, tedy slova na prvním řádku výpisu.

Smazání slova

Smazání aktuálního slova, tedy slova na prvním řádku výpisu.

Užitečné tipy:

* Vytvářejte slovník pouze v jednoho směru a využijte možnost automatického **vytvoření opačného slovníku**

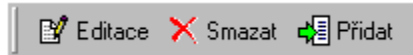
* Při vytváření velkých slovníků se stane, že je stejný záznam vložen vícekrát. Využijte možnost **mazání opakovaných slov ve slovníku**

* Pokud spolupracuje více autorů na tvorbě slovníků, je možné dílčí slovníky sloučit do jednoho souboru. Využijte možnost **sloučení slovníků**

* Po výše uvedených příkazech a nebo po častém přidávání (mazání, editaci) ve slovníku je vhodné provést **seřazení slovníku**. Vyhledávání ve slovníku se urychlí.

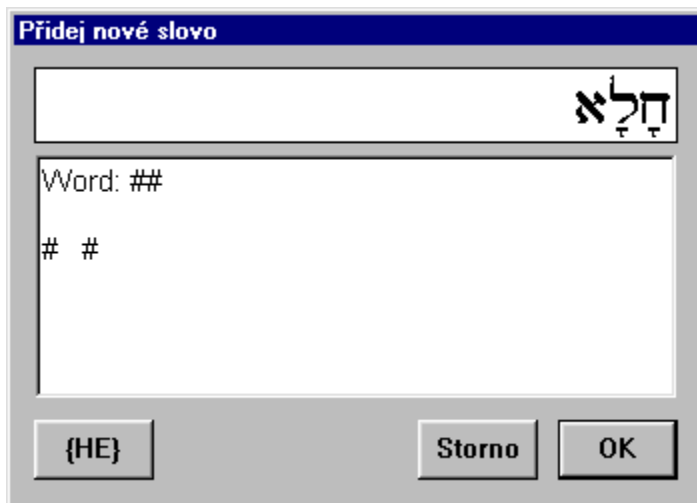
Tvorba lexikonu

Slovník/lexikon | Edituj slovo (Alt+E)
Slovník/lexikon | Smaž slovo (Alt+D)
Slovník/lexikon | Přidej slovo (Alt+A)

Před změnami slovní zásoby je nutné požadovaný soubor nejdříve **otevřít**.

K přidávání, editaci a mazání slov v aktuálním lexikonu slouží následující dialogové okno:

Přidání slova

Po vyvolání se zobrazí "šablona" budoucího záznamu, tak jak byla zadána při **založení nového souboru**.

Do horního editu vypište hebrejské slovo.

Spodní edit (popis slova) obsahuje u každé položky, kterou je třeba vyplnit dvojicí znaků **##**. **Vepisujte veškerý text pouze mezi dvojicí znaků ##.**

V popisné části je možné kombinovat nehebrejský a hebrejský text. V případě, že chcete zadat hebrejský text, napište nejdříve dvojici znaků **{ }**. Pokud budete psát mezi ni, pak bude program vkládat hebrejské znaky.

Formátovací znaky pro hebrejštinu je možné též vložit pomocí tlačítka **{HE}**.

Upozornění: Znaky # { } jsou rezervovány pro výše uvedené použití. Ve vkládaném textu se nesmí vyskytovat!

Editace slova

Editace aktuálního slova, tedy slova na prvním řádku výpisu.

Smazání slova

Smazání aktuálního slova, tedy slova na prvním řádku výpisu.

Seřazení slovníku a lexikonu

Soubor | Utility | Seřadí slovník/lexikon

Provede seřazení dat v souboru aktuálního slovníku nebo lexikonu. Data je třeba seřadit po přidání nebo mazání většího množství záznamů, **mazání opakovaných slov ve slovníku**, **vytvoření opačného slovníku** nebo po **sloučení slovníků**.

Během řazení se zobrazí kurzor hodin.

Doba seřazení dat závisí na počtu slov v souboru, rychlosti procesoru a množství dostupné paměti.

Seřazení slovníku s 20.000 slovy trvá na PII 400 MHz/64 MB RAM přibližně 5 sekund.

Mazání opakovaných slov ve slovníku

Soubor | Utility | Smaž opakovaná slova

Při vytváření velkých slovníků se často stane, že jsou do slovníku vloženy stejné záznamy. Stejně záznamy jsou ty u kterých je slovo, překlad i typ slova stejný (včetně vokalizace). Tyto opakované záznamy je možné vyřadit.

Po skončení příkazu se zobrazí informace o šířce slova ve slovníku, počtu slov po mazání a počtu smazaných slov.

Pokud se příkaz použije na velké slovníky (více než 100.000 záznamů), je vhodné jej opakovat dokud není počet smazaných slov roven nule. Důvodem tohoto omezení je udržet přiměřené nároky na paměť i pro slabší počítače.

Po mazání opakovaných slov je třeba provést seřazení slovníku

Zmìna titulku slovníku a lexikonu

Soubor | Utility | Titulek slovníku/lexikonu...

V tomto dialogu je možné dodatečně upravit titulek slovníku. Název musí dlouhý být maximálně 39 znaků. V názvu je možné použít diakritiku a mezery.

Vytvoření opaèného slovníku

Soubor | Utility | Vytvoø opaèný slovník

Pøed provedením se vypíše zpráva o tom, že se vytvoøí soubor opaèného slovníku k právi aktuálnímu. Pokud soubor opaèného slovníku již existuje, bude pøepsán!

Po vytvoøení opaèného slovníku je tøeba provést jeho **seøazení**

Pokud byl soubor opaèného slovníku již otevøen, bude otevøen i po provedení pøíkazu. Pokud soubor nebyl otevøen, po provedení pøíkazu nebude otevøen.

Slouèení slovníkù

Soubor | Utility | Pøipoj soubor...

Pokud na tvorbì slovníku pracuje více lidí, je možné použít tuto funkci na slouèení dílèích slovníkù do jednoho.

Sluèovat lze jen slovníky stejného smìru a stejné kódové stránky.

Pøed zobrazením dialogu se vypíše zpráva o tom, který soubor bude modifikován. Pokud je tøeba, proveøte zálohu.

Tlaèítko ...

Nalistujte soubor slovníku, který se bude pøipojovat k aktuálnímu slovníku. Musí být stejného smìru pøekladu a mìla by být použita stejná kódová stránka nehebrejského fontu.

Opakované záznamy

Pøepínaè, kterým urèujete co má program dèlat v pøípadì výskytu stejných záznamù. Standardní je nastaveno, aby opakované záznamy byly vyøazeny.

Liší-li se šíøky záznamù

Pokud se pokoušíte slouèit dva slovníky o různých šíøkách slov v záznamu, máte na výběr:

Upravit výsledný na šíøku aktuálního slovníku: Šíøka záznamu výsledného slovníku bude stejná jako u slovníku ke kterému se soubor pøipojuje. V tomto pøípadì mùže dojít k øíznutí slov!

Upravit výsledný na šíøku vètšího: Šíøka záznamu výsledného slovníku se pøizpůsobí vètší šíøce záznamu. V tomto pøípadì nemùže dojít k øíznutí slov. Mùže ale dojít ke zbyteènému zvětšení délky souboru, pokud nebyla jedna z šíøek záznamu zvolena uvážení.

Po slouèení je tøeba provést **seøazení výsledného slovníku**

Slouèení dvou slovníku s 20.000 slovy a odstranění opakovaných záznamù trvá na PII 400 MHz/64 MB RAM pøibližnì 70 sekund.

Užiteènè tipy:

* Šíøku záznamu v aktuálního slovníku zjistíte po provedení pøíkazu **smaž opakovaná slova**

* **Zmìna šíøky slova ve slovníku** se provede tak, že nejdøíve založíte nový slovník s požadovanou šíøkou. Poté jej otevøete (nevadí že je prázdný) a pøipojíte k nìmu soubor slovníku, jehož šíøku je tøeba zmìnit. Pøi sluèování nastavte volbu "Upravit výsledný na šíøku aktuálního slovníku".

* Podobnì se provede i **zmìna øazení ve slovníku:** založíte nový slovník s požadovanou tabulkou øazení nehebrejských slov. Poté jej otevøete (nevadí že je prázdný) a pøipojíte k nìmu soubor slovníku u kterého chcete zmìnit øazení. Zùstane zachováno øazení aktuálního otevøeného slovníku.

* Podobnì se provede i **zmìna kódové stránky slovníku.**

Export do RTF formátu

Soubor | Utility | Export do RTF...

Dialog slouží k exportování aktuálního slovníku nebo lexikonu do RTF formátu. Data v tomto formátu lze pak dále zpracovat a případně vytisknout. RTF formát lze přímo načíst do některých textových editorů, např. do Wordpadu, který je součástí MS Windows.

Exportovat do souboru:

Zadejte název výstupního souboru bez přípony. Bude uložen do adresáře programu.

Velikost fontu:

Velikost hebrejského a nehebrejského fontu. Při startu dialogu se iniciuje na hodnoty, které v RTF souboru odpovídají aktuálním velikostem fontů na obrazovce.

Exportuj:

Vybraný záznam: Do souboru je uložen aktuální záznam, tedy slovo na prvním řádku výpisu.

Celý slovník/lexikon Exportuje celý slovník nebo lexikon.

Položky záhlaví Jen pro lexikony. Pokud je volba povolena tak exportuje i všechny položky záhlaví.

V barvách Jen pro lexikony. Pokud je volba povolena tak bude export proveden barevně.

Užitečné tipy:

* Bylo zjištěno že některé textové editory nejsou schopné korektně zpracovat exportovaný soubor. Data umí správně přečíst např. **Wordpad nebo MS Word97**. Pokud jste nuceni data zpracovávat v jiném textovém editoru, doporučujeme je nejdříve načíst v některém z těchto programů a uložit je jako *.doc nebo *.rtf. Tyto soubory pak většinou lze zpracovat i v jiných editorech.

* Program podporuje ukládání označeného textu do schránky (Ctrl+C) a kopírování do textového editoru (Ctrl+V) nebo do jiného editačního okna Davaru.

Uživatelské nastavení programu

Soubor | Nastavení...

Dialog slouží k nastavení některých volitelných parametrů programu.

Fonty

Hebrejský font

Slouží k nastavení velikosti hebrejského fontu (v rozsahu 10-42).

Místo kvadrátní abecedy je možné nastavit font na psací. Tato volba má klávesovou zkratku **Alt+S**, font je možné přepínat v libovolném okamžiku.

Latin font

Tlačítko Změnit... volá dialog volby parametrů fontu. Vnujte pozornost volbě kódové stránky fontu. Je třeba zvolit takový font, který obsahuje kódové stránky všech používaných slovníků a lexikonů. Kódová stránka zvoleného fontu je výchozí a bude se používat v případech kdy jiná kódová stránka (požadovaná slovníkem nebo lexikonem) nebude k dispozici.

Příklad: pro otevření hebrejsko-ěeského a hebrejsko-ruského lexikonu lze zvolit font Arial, protože nabídka jeho kódových stránek zahrnuje středoevropský script i cyrilici.

Lexikon

Barvy

Volba barev pro záhlaví lexikonu, nehebrejský text komentáře a hebrejštinu komentáře.

Ostatní

Rychlé hledání

Pokud je povoleno, tak program vyhledává odpovídající slovo po každé změně v pravém editu. Pokud není povoleno, je nutné po zadání slova stisknout tlačítko Hledej nebo klávesu Enter.

Zobraz tooltip

Pokud je povoleno, ukazuje k tlačítkům panelu nástrojů a tabulce hebrejských znaků nápovědu.

Doplňuj koncové znaky

Pokud je povoleno, program automaticky doplňuje koncové znaky ve všech hebrejských textech. Není-li povoleno, je třeba pro změnu na koncový znak kliknout myší na **END** v tabulce hebrejských znaků nebo použít zkratku **Alt+E**.

Zobraz tabulku hebrejštiny

Pokud je povoleno, program zobrazí tabulku znaků pro zadávání hebrejštiny myší.

Vždy navrchu

Pokud je povoleno, je okno programu (případně i okno tabulky znaků) nade všemi ostatními okny.

Podpora myši s kolečkem

Pokud je povoleno, znamená to, že program ošetřuje otáčení kolečka myši. Otočením se scrollují slova ve výpisu slovníku nebo lexikonu.

V některých případech (Windows 95, Genius NetScroll+) je nutné volbu nechat

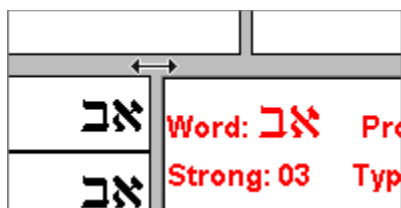
nepotvrzenou, protože dodávaný driver se snaží scrollovat každé okno automaticky. V jiných případech (Windows 98, Microsoft Mouse) je nutné volbu potvrdit. Vyzkoušejte obě varianty, pokud je možné tak nechte nezatrženo.

Uložit nastavení při ukončení programu

Pokud je povoleno, program ukládá výše uvedené volby. Při dalším startu programu budou použity jako výchozí. Program si rovněž uloží velikosti a pozice všech oken.

Nastavení zobrazení v řádcích výpisu

Pokud přesunete ukazatel myši mezi levou a pravou část řádků výpisu tak, jak je naznačeno na obrázku:

dojde ke změně tvaru ukazatele na <-->. Nyní je možné stisknout levé tlačítko myši, táhnout vlevo nebo vpravo a pustit tlačítko myši. Tímto postupem lze přizpůsobit rozložení oken výpisu slovníků a lexikonů. Nastavené hodnoty se ukládají, pokud je povolena volba "Uložit nastavení při ukončení programu".

Copyright programu

DAVAR je freeware. Držitelem autorských práv je:

(c) 1999-2001 Josef Planeta, Brno, Ěeská republika

Domovská stránka programu:

<http://members.nbc.com/freedavar/>

Kontakt na autora:

freedavar@hotmail.com

Program je možné v nezminěné podobě libovolně kopírovat.

Není dovoleno program prodávat. Lze však požadovat určité poplatek, například při distribuci na CD-ROM. Tento poplatek, však nesmí být vyšší než 1 US\$ (v přepočtu na jeden distribuovaný program).

Není dovoleno program jakkoliv upravovat.

Použití programu je na vlastní riziko, autor se zřídá veškeré odpovědnosti za způsobenou škodu.

Copyright slovníků a lexikonů:

Všechny slovníky a lexikony, distribuované v instalačním souboru nebo v samostatných souborech jsou freeware, copyright náleží autorům slovníků a lexikonů, ze kterých byly soubory vytvořeny.

Stejně jako program, ani slovníky a lexikony nesmí být prodávány.

Hebrejsko-Anglický slovník byl vytvořen s laskavým svolením Bena Stitze, autora programu RosettaStone. (http://janeway.tilda.com.au/ben_s/RosettaStone.html)

Hebrejsko-Ěeský slovník byl vytvořen Jiřím Vytlaěilem, užito s jeho laskavým svolením. (<http://www.muweb.cz/www/elohim/>)

Hebrejsko-Anglický lexikon OLB je konverze lexikonu OnlineBible. Použito s laskavým svolením Larryho Pierce. (<http://www.onlinebible.com>)

Hebrejsko-Anglický lexikon BDB je konverze Brown-Driver-Briggs lexikonu. Použito s laskavým svolením Richarda Whitakera z Princeton Theological Seminary.

Hebrejsko-Holandský lexikon je práce Petera Broerse, použito s jeho svolením. (<http://www.hebreuws.myweb.nl/>)

Copyright fontů HebrewUniversal a HebrewUniversals:

Tyto fonty byly vytvořeny z kvadrátních a psacích hebrejských fontů.

Kvadrátní font poskytl Yaacov Sapir, ORT IZRAEL, (yaacov@admin.ort.org.il).

Psací font poskytl Ben Stitz (http://janeway.tilda.com.au/ben_s/RosettaStone.html).

Fonty HebrewUniversal and HebrewUniversalS jsou freeware. Můžou být zdarma kopírovány ale nesmí být prodávány. Copyright patří autorům původních fontů a autorovi programu Davar.

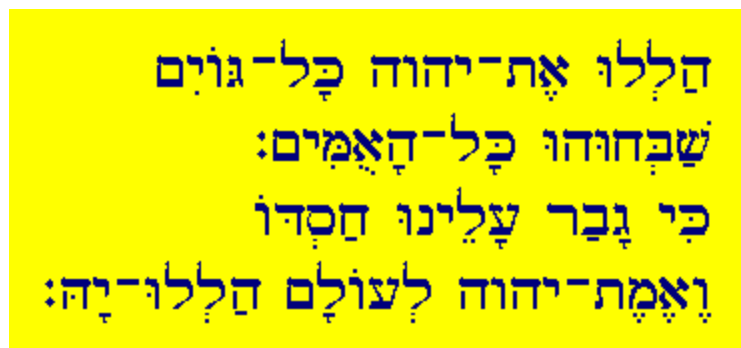
Pøíklad použití Davaru - Pøeklad Žalmu 117

Ukaŕme si nyní ñikteré funkce Davaru na pøekladu konkrétního biblického textu. V programu by mìl být dostupný hebrejsko-èeský (**H->È**) slovník, hebrejsko-anglický (**H->A**) slovník, OnlineBible lexikon (**OLB**) a Bright-Driver-Briggs lexikon (**BDB**). Tyto soubory jsou standardní v èeské verzi programu.

Modøe je uvedena výslovnost pasáže.

Èerveni jsou vyznaèeny stisknuté klávesy pro zadávání hebrejských textù (v poøadí zleva doprava)

Pøekládat budeme **Žalm 117**. Biblia Hebraica Stuttgartensia z roku 1967 jej uvádí v tomto tvaru:

הָלְלוּ Halelù

Zadáme koøen slova-stiskneme klávesy **h l l**. V H->È slovníku se objeví významy slova, mezi jinými i **vychvalovati, chváliti**. Pøepneme do OLB lexikonu (stiskem modré ikony lexikonu) a scrollujeme slova ve výpisu (koleèkem myši nebo šipkou dolu). V popisu slova je uvedeno nejèastíjší použití (117 krát)- **praise=chválit**.

Pøepneme do BDB a scrollujeme významy slova. V jednom z popisù je uvedeno, že se slovo obvykle používá pøi **chválení Boha**.

Poslední znak ve slovi je VAV s teèkou (raženè), vyslovuje se jako 'ù'. To znaèí rozkazovací zpùsob množného èíslo. Slovo tedy pøeložíme jako **chvalte**.

אֶת-יְהוָה et-JHVH

Následující èást jsou dvì slova, spojená pomlèkou (maqqéf). Vyhledáme první slovo-do pravého editu je zadáme pomocí kláves **a t**.

H->È slovník informuje, že jde o **zdùrazníní subjektu**. OLB lexikon udává, že jde o **urèitý pøedmìt, akuzativ = 4.pád**.

Druhé slovo-zadáme klávesami **y h w h**. H->È slovník udává **nomen dei=jméno Boží**.

Toto jméno bývá èasto nahrazováno slovem Hospodin nebo Adonaj. Jméno Boží nepøekládáme, ponecháme: **JHVH**.

כָּל-גּוֹיִם kol gójim

Zde jsou opìt dvì slova, spojená pomocí status constructus.

První slovo vyhledáme po zadání **k l**. H->È slovník pøekládá mimo jiné jako **vše, všichni**.

Druhé slovo má koncovku -im, jedná se pravìpodobnì o množné èíslo mužského rodu.

Vyhledáme jednotné èíslo (**g o y**). H->È slovník pøekládá jako **pohanstvo, pronárod**.

Celé tedy přeložíme jako **všechny pronárody**.

שְׁבַחְהוּ

šabechúhu

Vyhledáme první část slova zadáním **w b x**. H->Ě slovník udává pro tento kořen významy **chvaloøeèiti, zpìvem chváliti**. Rozkazovací způsob (chvalte ho) je "šabechù". K nìmu se pojí ještì pøípona "hu" (vyhledejte význam **h j**) která znaèí 3. os jedn. èisla mužského rodu: on, ten. V pøeneseném významu: **ho**.

Pøeklad mùže znít: **chvalte ho zpìvem**.

כָּל-הָאֲמִים

kol haumim

První slovo jsme již pøekládali výše jako **vše, všichni**.

Druhé slovo obsahuje urèitý èlen "ha". Dále pak následuje kořen slova "am" a pøípona množného èisla mužského rodu "im". Po vyhledání **a m** v H->Ě slovníku se zobrazí slovo "matka". Toto slovo je pravdìpodobnì základem jiného slova, **a M h** - "ummah" kde nalezneme význam "národnost, národ". V OLB lexikonu jako Strongs#: 0523, 0524.

Otoèete prosím smìr slovníku na Ě->H (pomocí Alt-O) a vyhledejte pøeklad slova "kmenový náèelník". Jak ukazuje pøeklad, toto slovo má nìkdy význam "kmen, rod".

Proto (ponìkud volnìjší) pøeklad mùže znít **všechny rody**.

כִּי

ki

H->Ě slovník (po zadání **k y**) pøekládá jako **protože, nebo**.

גָּבַר

gávar

Slovo znaèí více významù. H->Ě slovník pøekládá uvádí **rozbujeti se, mohutnìti**. OLB uvádí **silný, mocný, nabývati vrcholu**.

עָלֵינוּ

alejnu

Opìt slovo více významù. Pøípona "nu" znamená 1. osobu množného èisla. Pokud hledáme význam prvních dvou souhlásek **i i**, pak H->Ě slovník uvádí **nahoøe, nad nìèím, na, nad**. Obì slova tedy lze pøeložit jako **(je) nad námi mocné**.

חַסְדּוֹ

chasdó

Kořen slova (**x c d**) pøekládá H->Ě slovník jako **milosrdenství (Boha k èlovìku)**, BDB lexikon uvádí **kindness=dobrota, laskavost**.

Pøivlastòovací pøípona 'ó' je pro 3. osobu mužského rodu j.è., takže slovo lze pøeložit jako **jeho milosrdenství**.

וְאֵמֶת-יְהוָה

veemet JHVH

První hláska "ve" je spojka mnoha významù. Vìtšinou se pøekládá jako "a".

Slovo **a m t** všechny slovníky a lexikony pøekládají jako **pravda**.

Tetragrammaton **y h v h** jsme již pøekládali, jedná se o **Boží jméno**.

Spojení mùžeme pøeložit tedy jako **a pravda JHVH**.

לְעוֹלָם

le ólam

Pøedložka (l) má mnoho významù, mezi jinými i oznaèení **3.pádu**. Anglické slovníky a lexikony pøekládají i jako **to=na, k, ku (nièemu)**.

Zbytek slova (i o l m) pøekládá H->È slovník jako **vìenost, veškerý èas**. OLB lexikon uvádí nejèastjší výskyt (272) významu **ever=stále, poòád**.

Slovo lze pøeložit: **navždy**

הַלְלוּ-יָהּ

halelù JAH

Obì slova již byly pøekládány, mùžeme tedy Žalm uzavøít: **chvalte JAH**

Celý náš pøeklad tedy zní:

Chvalte JHVH všechny pronárody, chvalte ho zpìvem všechny rody.

Nebož je nad námi jeho mocné milosrdenství a pravda JHVH je navždy, chvalte JAH.

Pro zajímavost si mùžeme uvést nìkteré další pøeklady tohoto Žalmu:

(Èeský ekumenický pøeklad)

Chvalte Hospodina, všechny národy, všichni lidé, chvalte ho zpìvem, nebož se nad námi mohutní klene jeho milosrdenství. Hospodinova vírnost je vìená! Haleluja.

(Kralická Bible)

Chvalte Hospodina všickni národové, velebtež ho všickni lidé.

Nebož jest rozšíøeno nad námi milosrdenství jeho, a pravda Hospodinova na víky. Halelujah.

(Pøeklad nového svìta Svatých písem)

Chvalte Jehovu všechny národy; dobroøeète mu, všechny rody.

Vždyž jeho milující laskavost se vůèi nám prokázala jako mocná; a Jehovova opravdovost je na neurèitý èas. Chvalte Jah!

(King James)

O praise the LORD, all ye nations: praise him, all ye people.

For his merciful kindness is great toward us: and the truth of the LORD endureth for ever. Praise ye the LORD.

(The New King James Version)

Praise, the LORD, all you Gentiles! Laud Him, all you peoples!

For His merciful kindness is great toward us, And the truth of the LORD endures forever. Praise the LORD.

(New American Standard)

Praise the LORD, all nations; Laud Him, all peoples!

For His lovingkindness is great toward us, And the truth of the LORD is everlasting. Praise the LORD!

(1901 American Standard Version)

O praise Jehovah, all ye nations; Laud him, all ye peoples.

For his lovingkindness is great toward us; And the truth of Jehovah endureth for

ever. Praise ye Jehovah.

(The New Jerusalem Bible)

**Alleluia! Praise Yahweh, all nations, extol him, all peoples.
for his faithful love is strong and his constancy never-ending.**

(The New International Version)

**Praise the LORD, all you nations; extol him, all you peoples.
For great is his love toward us, and the faithfulness of the LORD endures forever.
Praise the LORD.**

Formát souborù he2, 2he a lex

Pokud bude provádìna konverze dat z jiných programù, je nezbytné znát formát souborù, které Davar používá.

Není vylouèeno, že v budoucnu dojde ve formátu dat ke zmìnám.

Proto správné zobrazení následujících tabulek je nutné maximalizovat okno nápovìdy!

```
+=====+
+
+   File format 2he, he2 of Davar dictionaries
+
+   VERSION 4 (without unsorted records)
+
+   Last change: 28.1.2001
+=====+
+
+ File include:      HEADER (1024 bytes)
+
+                   SORTED DATA
+=====+
+
+|offset | bytes |
+|-----|-----|
+|   0 |    4 |Identify string "hbdi"
+|   4 |    1 |version of format: (Davar 0.1-0.3=1, 0.4+=2, 0.6+=3, 0.8+=4)
+|   5 |    1 |direction: 0=->HEB (.2he) 1=HEB-> (.he2)
+|   6 |    8 |date of change in format (YYYYMMDD), NOT USED YET!
+|  14 |   40 |Name of dictionary, filled 32 , finished 0 !!
+|  54 |    1 |width nonhebrew word, default: 30 NOTE: BOTH ARE COMMON!
+|  55 |    1 |width hebrew word, default:    30 NOTE: BOTH ARE COMMON!
+|  56 |    1 |width type of word, default:1  USER CANNOT CHANGE THAT!
+|  57 |(int)4 |Number of records in sorted area, include deleted records
+|  61 |(int)4 |Number of deleted records in sorted area
+|
```

```

65 |      4 |Charset for nonhebrew font. 0=ANSI, 238=EastEurope etc..
69 |      |
. |      |          ( unused bytes filled 0)
. |      |
. |      |
480 |     32 |256-bit area of mapping SAME WEIGHT characters. If here is 1
. |      |it mean, that NEXT character in sorting table is equivalent.
. |      |Unused positions filled 0
. |      |
512 |    512 |Sorting table of dictionary, always for nonhebrew language,
. |      |Hebrew sorting is fixed. Chars are in alphabet order.
. |      |Each char is in TWO bytes. For example in czech it looks:
. |      |'F'0, 'f'0, 'G'0, 'g'0, 'H'0, 'h'0, 'C''H', 'c''h', 'I'0 ...
. |      |Maximum table size is 255 chars, last two bytes MUST be 0,0
. |      |Unused bytes filled by 0. Unused characters are ignored
. |      |
. |      |          ( Unused bytes filled by 0 )
. |      |

```

```
=====
```

```

|SORTED DATA: array of records.
|.2he: order nonhebrew, hebrew, type char
|.he2: order hebrew, nonhebrew, type char
|Type width is one char, case sensitive. If not presented, 0 is placed there
|
|Both hebrew and nonhebrew strings are stored from LEFT to RIGHT
|E.G. 66 65 64 "gimmel-bet-aleph". Unused positoions filled 0
|In word string, only chars 0, 32-255 are stored
|TYPE: if no type is specified, type=0

```

deleted record, type=1

values 33-255 can be used as user-defined filter for words

If user enter something else, this is converted to 0

|SORTED DATA are stored in alphabetic order (string in first part of record)

=====

=====

File format *.lex used for DAVAR hebrew lexicons

VERSION OF FORMAT: 2

Last change: 28.1.2001

=====

*.LEX file include: HEADER (1024 bytes)

SORTED DATA

===== H E A D E R

=====+

|offset | bytes |

	0		4		Identify string "hblx"
	4		1		Version of LEX fileformat: Davar 0.6+=1, 0.8+=2
	5		1		Direction of lexicon, always 1 (HEB->)
	6		8		Date of actual. (YYYYMMDD), e.g. 20000221 NOT USED YET
	14		40		Name of lexicon (max. 39 char), filled 32 and finished 0
	54		1		Width of hebrew word, default: 30 , max.=100!
	55		4		Number of ALL records, include deleted

```

59 |      4 |Number of DELETED records
63 |      1 |Number of items in heading of word (0-10)
   |      |
64 |      1 |1.item: Max. width of string (chars). max=50
65 |      1 |flag1:(type) 0=put item to new line, 1=put behind previous
   |      |2-15:reserved.16-31 reserved as flag for data(in this case
   |      |nothing is displayed. Data(up to 49 ASCII + 0) can be used
   |      |for any purpose, eg. point offset in some file, etc.
66 |      1 |flag2: RESERVED, NOT USED YET, 0
67 |      1 |flag3: RESERVED, NOT USED YET, 0
68 |     20 |Label of item: 19zn.max+0, unused filled 0

88 |     24 |2.item      ( unused items filled by 0 )
112 |    24 |3.item      ( unused items filled by 0 )
136 |    24 |4.item      ( unused items filled by 0 )
160 |    24 |5.item      ( unused items filled by 0 )
184 |    24 |6.item      ( unused items filled by 0 )
208 |    24 |7.item      ( unused items filled by 0 )
232 |    24 |8.item      ( unused items filled by 0 )
256 |    24 |9.item      ( unused items filled by 0 )
280 |    24 |10.item     ( unused items filled by 0 )
   |      |
304 |      4 |Charset of nonhebrew font. 0=ANSI, 238=EastEurope...
308 |      |
   |      |
   |      |      ( unused items filled 0 )
   |      |

```

```

|      HEADER is always long 1024 bytes. Unused space is filled by 0.

```

```
|
|
|===== D A T A
|=====|
|
| * Each data record starts by '#'. This serve for synchro,because records
has|
| different widths.
|
| * Flag (1 byte):deleted_data: valid data=0, deleted data=1
|
|
| * Record width: 8 bytes in ASCII format. Number of bytes from sync '#' to
|
| end of record. E.g. 00000202
|
|
| * Record number: 8 bytes in ASCII format. First record has number=1.
|
| E.g. 00000001
|
|
| * Then hebrew word, unused space filled by 0.
|
| * Then items of heading, unused space filled by 0.
|
|
| * Then text of comment. \0d\0a for next line, hebrew text is put into {}.
|
|
| WARNING: In entered text must not be characters '#', '{' and '}'
|
|
| BOTH HEBREW AND LATIN ARE STORED FROM LEFT TO RIGHT! Start of alphabet will
|
| look: 'abc' and 'gimmel,beth,aleph'
|
|=====
|
```

Formát souborù tab

Tabulky øazení jsou textové soubory, udávající jak má Davar øadit nehebrejská slova (v souboru *.2he). Aby bylo možné v Davaru vytvořit slovník s øazením v jiném jazyce, je nutné použít tabulku øazení. Pokud vytváříte slovník ve stejném jazyce, jako je verze Davaru, soubor *.tab není třeba používat.

Tabulka se skládá ze dvou èástí:

1) Abecední posloupnost. Protože některé jazyky používají dva znaky jako jeden (èeské 'ch'), jsou pro každou pozici vyhrazeny dva znaky. V tabulce odpovídá posloupnosti první a druhý sloupec dat.

2) Ekvivalentní znaky. Některé znaky mají stejnou "váhu" (èeské 'A','a','Á','á'). Třetí sloupec udává, zda je **následující** znak ekvivalentní (hodnota 1) èi není ekvivalentní (hodnota 0).

Tabulka může obsahovat max. 255 øádkù, na poslední (256) pozici **musí** být 0, 0, 0.

Následuje pøíklad souboru tabulky anglického øazení:

```
# Sorting order. Everything after # is ignored to the end of line (use CR-LF).
# Char '#' MUST be in the first column of line or after character codes!
# Each line describes one character. Because some languages use double chars as
# one (e.g. 'ch' in czech), there are two codes for one char (decadic). For
# one char put on second position 0.
# Third number is 'mapping' flag. If set to 1, the next char (on next line) is
# equivalent with this character. You can have max. 255 chars in order,
# last used line MUST BE 0, 0, 0
# Example:
# 65, 0, 1    #'A', 0=no double char, 1=next char is equivalent
# 97, 0, 0    #'a', 0=no double char, 0=no other char is equivalent
#
#####
#
# ENGLISH SORTING TABLE
#
#####
65, 0, 1
97, 0, 0
66, 0, 1
98, 0, 0
67, 0, 1
99, 0, 0
68, 0, 1
100, 0, 0
69, 0, 1
101, 0, 0
70, 0, 1
102, 0, 0
71, 0, 1
103, 0, 0
72, 0, 1
104, 0, 0
73, 0, 1
```


105, 0, 0
74, 0, 1
106, 0, 0
75, 0, 1
107, 0, 0
76, 0, 1
108, 0, 0
77, 0, 1
109, 0, 0
78, 0, 1
110, 0, 0
79, 0, 1
111, 0, 0
80, 0, 1
112, 0, 0
81, 0, 1
113, 0, 0
82, 0, 1
114, 0, 0
83, 0, 1
115, 0, 0
84, 0, 1
116, 0, 0
85, 0, 1
117, 0, 0
86, 0, 1
118, 0, 0
87, 0, 1
119, 0, 0
88, 0, 1
120, 0, 0
89, 0, 1
121, 0, 0
90, 0, 1
122, 0, 0
48, 0, 0
49, 0, 0
50, 0, 0
51, 0, 0
52, 0, 0
53, 0, 0
54, 0, 0
55, 0, 0
56, 0, 0
57, 0, 0
0, 0, 0

MUST(!) BE AT END OF TABLE

